

kristendomsfortolkning smalt, men de behandlade områden blir derimot framstilt og drøftet med vidde og vidsyn og stor litteraturkjennskap. Sigurdson står seg godt sammen med andre samtidige både egensindige og selvstendige framstillinger av kristen tro i dag, slik som f. eks. Trond Skard Dokkas *Som i begynnelsen. Innføring i kristen tro og tanke*, Oslo 2000. Slike framstillinger stimulerer undervisningen og utfordrer leserne på en konstruktiv måte.

Kjetil Hafstad

Theologische Realenzyklopädie. Band 27. Politik-Publizistik. 807 sid. Walter de Gruyter, Berlin 1997.

Recensionen av TRE, Band 27, har som synes drøyt otillbørligt länge. Det har sin orsak främst i att denna volym — förtjänstfullt nog — innehåller en utforig artikel om postmoderniteten — «die Postmoderne» som det heter på tyska. Det var med stor forvantan jag gick till den, eftersom det visat sig svårt att förstå och bilda sig en uppfattning om denna helt aktuella företeelse. Första lasningen blev en besvikelse: det var omjogligt att avgjora, om detta var rotvalska eller på något sätt en sakframställning. Andra studier och förnyade lasningar av texten gör, att jag tror mig kunna beskriva på följande sätt: artikeln, som består av tre delar, en filosofisk, en systematisk-teologisk och en praktisk-teologisk, ar ett aktningstvart forsjok att spegla den omfattande debatten i ämnet. Bibliografien ar överraskande stor. Oklarheterna beror på att de till grund liggande texterna pekar i olika riktningar och sällan talar i klartext om förutsättningarna. Ett grundlagande drag tycks vara det som Svante Nordin i sin filosofihistoria kallar en «radikal pluralism». Det kan låta säga sig. Men vad man gljommer ar, att språket självt knappast tolererar en alltfjor långt gående pluralism. Om ett uttryck användes i alltfjor många betydelser och har alltfjor många konnotationer kommer det till slut att betyda ingenting alls. Umberto Eco liknar postmoderniteten vid en passepartout, i vilken man kan sätta in vilken bild som helst. Det tycks vara trafande, när man erfar, att Nietzsche, Barth och påven Johannes Paulus II i tur och ordning betecknas som representanter fjor postmoderniteten. Vad är det gemensamma annat än den term, som användes som «passepartout»? Det är också fjorbryllande, att somliga räknar med att gudstanken ligger bortom all begreppskunskap, medan andra gärna talar om «the postmodern concept of God».

Det kan tillfogas, att författaren av det systematisk-teologiska avsnittet, David Brown, Durham, också ger en lågmäld men beaktansvärd kritik, som bl.a. går ut på att en religion, som har «logos» som ett

huvudord, inte gärna kan komma ifrån att räkna med förnuftets universalitet. Han gör också bedjomningen att kritiken mot postmodernitetens begrepp varit starkare bland litteraturvetare än bland teologer.

I samma volym möter också flera andra artiklar, som griper jover stjorre ämnesområden. Martin Honecker, Bonn, skriver om «Politik und Christentum», en artikel som efter en kort historisk inledning ar tematiskt upplagd och behandlar både etiken i politiken och de principiella frågorna kring kristendom och politik — ett väsentligt bidrag, inte minst med tanke på den omfattande diskussionen kring den lutherska tvåregementsläran.

jover 60 sidor omfattar artikeln om «Pradestination». Theodor Mahlmann, Marburg, behandlar ingående teologihistorien från reformationen till nutiden och dessutom det systematisk-teologiska avsnittet.

Det omfattande bidraget om predikan, jover 100 sidor med tio olika författare, behandlar temat enbart teologihistoriskt. Fjor tiden efter reformationen svarar Albrecht Beutel, Tjubingen. Han konstaterar, att de predikohistoriska undersjokningarna under de senaste årtiondena marckbart avtagit i antal. Homiletiken tycks ha raket ut fjor gljomska, som han uttrycker det.

Artikeln «Priester/Priestertum» ar på 55 sidor med likaledes tio bidragsgivare. Där får också de systematisk-teologiska och de praktisk-teologiska synpunkterna rikligt utrymme. Också fjor reformationen och den evangeliska utvecklingen godtages beteckningen «Priesteramt» som joverskrift, men terminologins fjorandringar klargjores under framställningens gång.

Bland stjorre bibelteologiska bidrag möter i denna volym artiklarna om «Propheten», «Proverbia» och «Psalmen/Psalmenbuch».

Band 27 avslutas med en 43 sidor lång artikel om «Passionsfrjommigkeit», som efter alfabetet skulle ha tillhjort en tidigare volym. Den skildrar utvecklingen från äldsta tid fram till nutida sekulära tillämpningar av lidandeshistorien. I den tidiga fornkyrkan iakttog man återhållsamhet i skildringarna av Jesu lidande och djod, under fasthållande vid historiciteten gentemot gnostikernas spiritualisering. Vändningen under medeltiden till en strävan efter jokad konkretion beskrives också med en svit av illustrationer. Den fjorandring i passionsfromhetens inriktning, som skedde genom Martin Luther och — marckligt nog — ännu tydligare och verkningfullare genom Melancthon, skildras instruktivt. Fjorfattare ar Ulrich Kjopf, Tjubingen.

Bengt Hägglund

